

אלא רב, הא איכא שמואל בנהרדעא, שהיא בכבל, דכהנא הוה, ודבר עליה [נהוג היה שמואל להיות מעל רב]?!?

ומתצינן: באמת שמואל נמו — מיכף הוה כייף ליה לרב. ורב הוא דעבד ליה לשמואל כבוד בהאי דאדבריה עליה. וכי עביד ליה כבוד — בפניו, אבל שלא בפניו — לא עביד ליה. והכא שלא בפניו היה, דשמואל לא היה בכבל אלא בנהרדעא.

ואמרינן: הכי נמי מסתברא — דרב בכהני קרא. דאי סלקא דעתך בישראל קרא, לפניה מאי טעמא בריך? הרי רק הפותח והחותם מברכין, וכדחזינן דחתים — ולא בריך, מפני העולה אחריו!?

ודחינן: לא תוכח מהא, דמיירי לאחר שנתקנה התקנה דכולן מברכין לפניה ולאחריה, ולהכי בריך.

ומקשינן: אי הכי, דמיירי לאחר תקנה, לאחריה נמי לברייך?

ומתצינן: שאני היכא דיתיב רב, דמועל הוה עיילי לבית הכנסת לאחר התחלת הקריאה, ולהכי בריך לפניה משום גזירה. אבל מיפק לא הוה נפקי לפני שסיימו את הקריאה, ולהכי לא בריך אחריה, דהרי רואין את העולה אחריו — וליכא למטעי.

כב-ב

תא שמע: זה הכלל, כל שיש בו ביטול מלאכה לעם במה שמתאחרין בבית הכנסת, כגון תענית צבור ותשעה באב שמתרין במלאכה [דתשעה באב מותר במלאכה חוץ ממקום שנהגו לאסור] — קורין שלשה קרואין.

ושאין בו ביטול מלאכה לעם, כגון ראשי חדשים [שאין בהם ביטול מלאכה כל כך, לפי שאין הנשים עושות בהם מלאכה]³⁷ וחולו של מועד [דעושיין בו רק מלאכת דבר האבד] — קורין ארבעה.

חזינן להדיא בכרייתא, דבתענית צבור — קורין שלשה!

ומסקינן: שמע מינה.

אמר רב אשי: והא אנן לא תנן הכי?

דתנן, זה הכלל: כל יום שיש בו מוסף ואינו יום טוב — קורין ארבעה.

האי זה הכלל לאתווי מאי? לאו, לאתווי תענית ציבור ותשעה באב דקורין נמי ארבעה, משום שיש בהם מוסף תפילה!?

ומקשינן: ולרב אשי, מתניתין מני? לא תנא קמא, ולא רבי יוסי?!

שם ביום המעשה, ותרגם יונתן: "ביוםא דחולא", ומיירי התם בערב ראש חודש, משמע דראש חודש — לאו יום מעשה הוא.

והקשה הטורי אבן, הא סוף סוף איכא ביטול מלאכה דאנשים, שהם מותרים בעשיית מלאכה [עיי"ש שהקשה עוד]?

וכתב, דר"ח אסור במלאכה אפילו לאנשים

קודם, אף שאין שוין בחכמה. ועיי' ברא"ש וברמב"ם בפירוש המשנה.

37. והביא רש"י בשם מורו הזקן ומברייתא דרבי אליעזר, דניתנה להם מצוה זו, בשביל שלא פירקו נזמיהן לעגל. והביא רש"י מקרא המסייע לכך דבטלין ממלאכה בר"ח, דכתיב: "ונסרת